

всіх галузях змінило методи обробки біологічної інформації. Це дозволяє застосовувати надбання теоретичних основ біофізики в широке коло біологічних досліджень.

Література

1. Андрущенко В. Модернізація педагогічної освіти України в контексті Болонського процесу // Вища освіта України. - 2004. - № 1. - С. 5-9.
2. Антонов В.Ф. Биофизика // Владос. - 2003 - 287 с.
3. Тиманюк В.А., Животова Е.Н. Биофизика // Професіонал. - 2004 - 702 с.
4. Якименко Ю. Кредитно-модульна система, як важлива складова інтеграції вищої освіти України до загальноєвропейського освітнього простору // Вища школа. - 2004. - № 1. - С. 50 - 63.

Г.Б.Штельмах

УМОВИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ МЕТОДИЧНОЇ СЛУЖБИ СЕРЕДНЬОЇ І ВИЩОЇ ШКОЛИ

Стаття посвячена проблеме повышения профессионализма педагогических кадров, где особое внимание уделено личности учителя, учёту его потенциальных возможностей и способностей. В статье представлены условия усовершенствования профессионализма учителей.

The article is devoted to the issue of improving the professional skills of the pedagogical staff, where a person and it's (his or her) own potential is of particular importance. The conditions of improvement are presented in the article.

Подальші соціально-економічні й політичні зміни в суспільстві, зміцнення державності України, входження її в цивілізоване світове співтовариство неможливі без покращення діяльності методичної служби середньої і вищої школи, спрямованої на забезпечення мобільності, конкурентноспроможності педагогічних кадрів.

Нові підходи до організації діяльності методичної служби школи продиктовані потребою суспільства в підвищенні рівня професіоналізму вчителів – початківців, в формуванні

їхньої готовності до нестандартного виконання професійних функцій.

Проблеми покращення роботи методичної служби привертають увагу вчених-теоретиків та вчителів-практиків (І.Д.Бех, В.Д.Давидов, І.Я.Зязюн, В.Г.Кремінь, В.О.Моляко, О.Я.Савченко, В.В.Столін, Т.М.Титаренко, І.С.Якиманська.)

Мета нашої статті полягає у розкритті педагогічних умов, які забезпечують результативність роботи методичної служби середньої та вищої школи.

Успіх підвищення якості роботи методичної служби школи і вузу залежить від оновлення змісту методичної підготовки, методик і технологій навчання під час процесу професійної перепідготовки, дотримання сукупності умов, що забезпечують позитивні зміни під час діяльності сумісної методичної служби середньої школи та вищого педагогічного закладу. Тому під час роботи методичної служби необхідно забезпечити співвідношення стійких і змінювальних форм життєдіяльності шкільних методистів та викладачів вищої школи. Важлива роль у вирішенні поставленої проблеми відводиться навчання методичної служби. Головне призначення навчання організаторів і членів методичної служби полягає в підготовці самодостатньої особистості, що саморозвивається, здатної відповідати за свої дії і вчинки, швидко пристосовуватися до змінюваних умов професійної діяльності. На превеликий жаль, під час навчання членів методичної служби переважають репродуктивні методи роботи, а саме: лекційне викладення матеріалу при пасивному сприйнятті матеріалу слухачами.

Зміст, форми і методи навчальних курсів незорієнтовані на формування творчої особистості педагога – наставника, на формування готовності членів методичної служби до творчої, професійної діяльності. Основний недолік діяльності методичної служби полягає в тому, що шкільні методисти не завжди готові розв'язувати фундаментальні задачі, одержані педагогами знання не мають особистісного значення, низьким рівень розвитку комунікативних і організаторських умінь, відсутність самостійності та ініціативності під час практичних дій, слабкий проявом рефлексії й креативності. Саме ці якості

особистості забезпечують професіоналізм, майстерність під час творчої педагогічної діяльності.

Усунення факторів, які закріплюють у методистів позицію простих виконавців, нездатних до самостійних, активних дій у практичних ситуаціях, можливе за умови організації цілеспрямованої й систематичної роботи з розвитку творчих здібностей, якостей особистості, що характеризують творчий стиль діяльності членів методичної служби під час навчання.

Нами встановлено, що недостатня особистісна спрямованість професійної педагогічної підготовки членів методичної служби теж негативно впливає на рівень їхньої готовності до творчої діяльності. Перевага репродуктивних завдань під час навчання сприяє актуалізації проблеми пошуку шляхів і умов, що забезпечують динаміку рівнів сформованої готовності методистів до творчої діяльності в позитивну сторону.

Важливу роль, на наш погляд, відіграє створення сприятливого психологічного клімату в аудиторії шкільних вчителів та вузівських викладачів, який сприяє засвоєнню різних видів і форм людської діяльності. Це дає можливість кожному члену сумісної методичної служби будувати суб'єктивну модель пізнання, яка вміщує не тільки логічно-суттєві, але й особистісно – значущі ознаки об'єктів, що пізнаються; розвивати креативність, яка дозволяє усім слухачам постійно шукати й знаходити вихід із ситуацій; будувати для себе нову модель, спираючись на знання, засоби дій, що є в індивідуальному досвіді.

Ми вважаємо, що навчання слухачів методичної служби школи і вузу повинно здійснюватись на засадах особистісно - орієнтованого підходу до кожного методиста.

Пріоритетом особистісно-орієнтованого підходу є його можливості поглибити знання методистів, вдосконалити їхні професійно-значущі якості, комунікативні, організаторські та експресивні здібності.

Учіння – це організаційна частина свідомої діяльності вчителя, в якій проявляється його особистість. Учіння методистів – це складний процес переоцінки власного досвіду,

його змін під впливом навчання, формування новоутворень; це побудова індивідуальних моделей пізнання.

На відміну від традиційного підходу до діяльності сумісної методичної служби середньої та вищої школи при особистісно-орієнтованому підході процес спрямований на засвоєння інформації методистами. Під час особистісно-орієнтованого підходу методисти виступають у ролі носіїв індивідуального, особистого досвіду, які прагнуть до розкриття власних потенційних можливостей, закладених генетично.

У процесі особистісно-орієнтованого підходу методисти проявляють особливий інтерес до саморозкриття, самореалізації на основі врахування власного практичного досвіду і особистісного ставлення до нього. На підставі умов традиційної організації діяльності методичної служби школи та вищого навчального закладу шкільним методистам нав'язується чужий педагогічний досвід, який для них не має ніякої значущості.

Технологія особистісно-орієнтованого підходу під час діяльності спільної методичної служби середньої та вищої педагогічної школи включала:

- постійне збагачення досвіду творчої діяльності шкільних методистів та викладачів вузу, формування механізму їхньої самоорганізації, самореалізації;
- конкретні предметні знання, які виступали в ролі засобу пізнання і перетворення дійсності.

Зміст курсової перепідготовки методистів включав спеціальне конструювання навчального матеріалу на основі врахування різних засобів навчальної роботи, обумовлених стилем опрацювання навчального матеріалу кожним слухачем методичної служби. Під час традиційного навчання навчальний матеріал не адаптований до індивідуальних особливостей педагогів, методисти його засвоюють на репродуктивному рівні, не розвиваючи своїх професійних якостей.

Ми спостерігали високу активність методистів, зосередженість, яскравість, образність мови, бажання всіх виступити, захоплення результатами власної та групової діяльності, глибокі переживання під час занять. Кожний методист виступав у ролі носія знань, які міг проявити в залежності від ситуації. Ця діяльність є умовою позитивного

прояву та сприйняття себе, як особистості, що є фактором формування позитивної мотивації: “Я все можу. Я – творча особистість. Мені все під силу”. Під час такої діяльності шкільні методисти розкривають в собі приховані потенційні можливості, а викладачі вищої школи допомагають їм розкритися, вдосконалити свої професійно значущі якості особистості.

Керівники процесу вдосконалення діяльності спільної методичної служби середньої та вищої школи мали змогу оцінити не тільки глибину знань кожного методиста, але й динаміку зростання наставників як творчих особистостей.

Таким чином, дотримання вище перерахованих педагогічних умов дає змогу зорієнтувати кожного слухача методичної служби на вдосконалення педагогічного професіоналізму.

*У вирішені проблеми
використані підходи Т.Царук*

І.В.Шароваріна

ОСОБЛИВОСТІ ПЕДАГОГІЧНОГО БАЧЕННЯ ФЕОКТИСТОМ ХАРТАХАЄМ ПРОЦЕСУ ВИКЛАДАННЯ МОВ В ПОЛЬСЬКИХ ГІМНАЗИЯХ ДРУГОЇ ПОЛ. ХІХСТ

Методика преподавания русского языка Ф.А.Хартахая – это сравнительная методика на основе синтетического способа с учетом психологии восприятия, принципа обучения на родном языке, языковедческого перевода, механического и осмысленного чтения и т. д. А сам Ф.Хартахай выявляет себя как историограф, критик, культуролог, методист, научный работник, педагог, практик, переводчик, преподаватель, просветитель, психолог, публицист, рецензент, составитель, теоретик и языковед.

The language teaching methodology can be defined as the comparative methodology based on synthetic means taking into account perceptual psychology, teaching approach in native language, linguistic translating, mechanical and intentional reading.